

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проєкту наказу Міністерства охорони здоров'я України
«Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів
Міністерства охорони здоров'я України»

I. Визначення проблеми

Проблема, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання.

Відповідно до положень статті 3 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (далі- Закон) заклад охорони здоров'я – юридична особа будь-якої форми власності та організаційно-правової форми або її відокремлений підрозділ, що забезпечує медичне обслуговування населення на основі відповідної ліцензії та професійної діяльності медичних (фармацевтичних) працівників.

Водночас, відповідно до положень статті 1 Закону України «Про судову експертизу», судова експертиза – дослідження на основі спеціальних знань у галузі науки, техніки, мистецтва, ремесла тощо об'єктів, явищ і процесів з метою надання висновку з питань, що є або будуть предметом судового розгляду. Згідно зі статтею 7 зазначеного Закону, судово-експертна діяльність, пов'язана з проведенням судово-медичних та судово-психіатричних експертиз, здійснюється виключно державними спеціалізованими установами. Враховуючи, що судово-експертна діяльність не пов'язана з наданням медичної допомоги, такі державні спеціалізовані установи не можуть бути віднесені до закладів охорони здоров'я, а посади судових експертів не можуть бути віднесеними до лікарських посад у закладах охорони здоров'я. Постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 2011 року № 314 «Про умови оплати праці працівників державних спеціалізованих установ судових експертиз» було затверджено перелік посад працівників державних спеціалізованих установ судових експертиз та визначено їх посадові оклади. Пунктом 10 зазначеної постанови, Міністерству охорони здоров'я України необхідно було привести власні нормативно-правові акти у відповідність з цією постановою, що не було зроблено.

Також, Законом України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» передбачено, що основними принципами державної політики щодо реабілітації у сфері охорони здоров'я, крім іншого, є якість та доступність психологічної допомоги. При цьому, відповідно до положень пункту 6 частини першої статті 10 зазначеного Закону, до фахівців з реабілітації належать психолог та психотерапевт. Відповідно до частини третьої статті 77 Закону перелік посад професіоналів з вищою немедичною освітою у закладах охорони здоров'я визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я. В той же час, психолог та психотерапевт не входять до Переліку посад професіоналів з вищою немедичною освітою, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24 лютого 2021 року № 346,

zareєстрованого в Міністерстві юстиції України 08 квітня 2021 року за № 466/36088.

Крім того, Законом України від 14 листопада 2017 року № 2205–VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання психіатричної допомоги» (далі- Закон 2205) було внесено зміни до положень статті 1 Закону України «Про психіатричну допомогу». Зазначеними змінами було введено поняття «заклад з надання психіатричної допомоги», що обумовлює необхідність приведення Переліку закладів охорони здоров'я, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28 жовтня 2002 року № 385, zareєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 листопада 2002 року за № 892/7180, до вимог законодавства. На виконання Прикінцевих положень Закону 2205 Міністерством охорони здоров'я України було розроблено проєкт наказу, яким Перелік закладів охорони здоров'я, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28 жовтня 2002 року № 385, zareєстрований у Міністерстві юстиції України 12 листопада 2002 року за № 892/7180, було приведено у відповідність до Закону України «Про психіатричну допомогу». Однак листом від 12 грудня 2019 року № 3261/0/20-19 Державна регуляторна служба України повідомила, що наказ Міністерства охорони здоров'я України від 13 травня 2019 року № 1064, zareєстрований в Міністерстві юстиції України 06 червня 2019 року за № 585/33556, є регуляторним актом, і тому потребував погодження з Державною регуляторною службою України. У зв'язку з відсутністю погодження з Державною регуляторною службою України наказ Міністерства охорони здоров'я України від 13 травня 2019 року № 1064, zareєстрований в Міністерстві юстиції України 06 червня 2019 року за № 585/33556, потребує визнання таким, що втратив чинність. Крім того, введення поняття «заклад з надання психіатричної допомоги» обумовлює необхідність внесення відповідних змін до термінології, що використовується в деяких нормативно-правових актах Міністерства охорони здоров'я України.

Важливість врегулювання даної проблеми полягає у необхідності впорядкування діяльності закладів охорони здоров'я шляхом приведення нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України у відповідність до вимог законів України «Про судову експертизу» та «Про психіатричну допомогу», зокрема, оптимізувати Перелік закладів охорони здоров'я, Перелік лікарських посад у закладах охорони здоров'я, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28 жовтня 2002 року № 385, zareєстрованим в Міністерстві юстиції України 12 листопада 2002 року за № 892/7180, а також Перелік посад професіоналів з вищою немедичною освітою, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24 лютого 2021 року № 346, zareєстрований в Міністерстві юстиції України 08 квітня 2021 року за № 466/36088.

Регуляторні акти, які б могли розв'язати вказану проблему, відсутні. Діючі Перелік закладів охорони здоров'я, Перелік посад професіоналів з вищою немедичною освітою, Перелік лікарських посад у закладах охорони здоров'я є застарілими, не відповідають Закону України «Про судову

експертизу», Закону України «Про психіатричну допомогу», Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я».

Причини виникнення проблеми

10 червня 2018 року було введено в дію Закон 2205, яким було внесено зміни до статті 1 Закону України «Про психіатричну допомогу» та запроваджено поняття «заклад з надання психіатричної допомоги».

Постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 2011 року № 314 було затверджено перелік посад працівників державних спеціалізованих установ судових експертиз та визначено їх посадові оклади. Зазначеною постановою передбачено, наприклад, такі посади, як «Головний судовий експерт», «Провідний судовий експерт», «Старший судовий експерт», «Судовий експерт», «Стажист судового експерта». При цьому оклади судовим експертам установ, в яких проводяться судово-психіатричні експертизи, підвищуються на 25 відсотків у зв'язку з небезпечними умовами праці.

01 липня 2021 року було введено в дію Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я». Зазначеним Законом України було передбачено, що згідно з положеннями пункту 6 частини першої статті 10, до фахівців з реабілітації належать психолог та психотерапевт.

Підтвердження важливості проблеми

Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 13 травня 2019 року № 1064, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06 червня 2019 року за № 585/33556, було виконано вимоги Законів України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання психіатричної допомоги» та «Про судову експертизу». Однак листом від 12 грудня 2019 року № 3261/0/20-19 Державна регуляторна служба України повідомила, що наказ Міністерства охорони здоров'я України від 13 травня 2019 року № 1064, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06 червня 2019 року за № 585/33556, є регуляторним актом, і тому потребував погодження з Державною регуляторною службою України. У зв'язку з відсутністю погодження з Державною регуляторною службою України наказ Міністерства охорони здоров'я України від 13 травня 2019 року № 1064, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06 червня 2019 року за № 585/33556, потребує визнання таким, що втратив чинність.

Основні групи (підгрупи), на які проблема чинить вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Держава	+	
Громадяни	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі, суб'єкти малого підприємництва		+

Регуляторні акти, які б могли розв'язати вказану проблему, відсутні.

II. Цілі державного регулювання

Мета регулювання – Ціллю державного регулювання є впорядкування діяльності закладів охорони здоров'я шляхом приведення нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України у відповідність до вимог Закону України «Про судову експертизу», Закону України «Про психіатричну допомогу», Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» зокрема, оптимізувати Перелік закладів охорони здоров'я, Перелік посад професіоналів з вищою немедичною освітою, Перелік лікарських посад у закладах охорони здоров'я та затвердити перелік посад судових експертів у державних спеціалізованих судово-психіатричних установах Міністерства охорони здоров'я України.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Залишити нормативно-правові акти без змін, таким чином проблема не вирішується
Альтернатива 2	Прийняти проєкт наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України», що дасть змогу належним чином впорядкувати діяльність закладів охорони здоров'я

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди відсутні Залишити незмінним питання діяльності закладів охорони здоров'я без приведення нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України у відповідність до Закону України «Про судову експертизу» та Закону України «Про психіатричну допомогу», Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я», призведе до порушень цих законів	Витрати відсутні
Альтернатива 2	Від реалізації проєкту наказу «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів	Реалізація положень проєкту наказу «Про затвердження Змін до деяких нормативно-

	Міністерства охорони здоров'я України» очікується впорядкування діяльності закладів охорони здоров'я шляхом приведення нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України у відповідність до вимог Закону України «Про судову експертизу», Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» та Закону України «Про психіатричну допомогу»	правових актів Міністерства охорони здоров'я України» не потребує додаткових витрат із державного бюджету України
--	--	---

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди відсутні	Витрати відсутні
Альтернатива 2	Реалізація права осіб на поважливе і гуманне ставлення до них, що виключає приниження честі й гідності людини при отриманні психіатричної допомоги. Також буде реалізовано право на якість та доступність реабілітаційної та психологічної допомоги	Витрати відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць станом на 01.01.2021	-	216	-	-	216
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	-	100	-	-	100

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2	буде встановлено чіткий алгоритм дій суб'єктів надання відповідних послуг	12,56 грн

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1	0
Альтернатива 2	2712,96 грн.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала

проблеми)		
Альтернатива 1	1 – цілі прийняття регуляторного акта не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати)	Не відбудеться приведення нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України у відповідність до законодавства
Альтернатива 2	3 – цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті повною мірою	Буде впорядковано діяльність закладів охорони здоров'я шляхом приведення нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України у відповідність до вимог Законів України «Про судову експертизу», Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» та «Про психіатричну допомогу»

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 2	<p>Держава: впорядкування діяльності закладів охорони здоров'я шляхом приведення нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України у відповідність до вимог Закону України «Про судову експертизу» та Закону України «Про психіатричну допомогу», Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я».</p> <p>Громадяни: реалізація прав на отримання психіатричної допомоги. Також буде реалізовано право на якість та доступність реабілітаційної та психологічної допомоги.</p> <p>Суб'єкти</p>	<p>Держава: відсутні</p> <p>Громадяни: відсутні.</p> <p>Суб'єкти господарювання: ознайомлення з вимогами наказу - 0,5 год.</p> <p>Прогнозні витрати на 1-го с/г складатимуть – 12,56 грн.</p> <p>Для всіх с/г витрати у перший рік регулювання складатимуть – 2712,96 грн.</p>	Буде впорядковано діяльність закладів охорони здоров'я шляхом приведення нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України у відповідність до вимог законодавства

	<p>господарювання: впорядкування діяльності закладів охорони здоров'я шляхом приведення нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України у відповідність до вимог Закону України «Про судову експертизу», Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» та Закону України «Про психіатричну допомогу»</p>		
Альтернатива 1	<p>Держава: Не відбудеться приведення нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України у відповідність до Закону України «Про судову експертизу», Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» та Закону України «Про психіатричну допомогу»</p> <p>Громадяни: відсутні</p> <p>Суб'єкти господарювання: Не відбудеться приведення нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України у відповідність до вимог законодавства</p>	<p>Держава: відсутні</p> <p>Громадяни: відсутні</p> <p>Суб'єкти господарювання: не змінюються порівняно з існуючим регулюванням</p>	Відсутність змін не дасть змоги узгодити нормативно-правові акти Міністерства охорони здоров'я України з положеннями Закону України «Про судову експертизу», Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» та Закону України «Про психіатричну допомогу»

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Не буде забезпечено реалізацію права осіб на поважливе і гуманне ставлення до них, що виключає приниження честі й гідності людини при отриманні психіатричної допомоги. Також не буде	Негативно впливає на позиції України у міжнародних рейтингах щодо захисту прав людей з психічними розладами та не

	реалізовано право на якість та доступність реабілітаційної та психологічної допомоги	виконує міжнародні зобов'язання
Альтернатива 2	Реалізація права осіб на поважливе і гуманне ставлення до них, що виключає пониження честі й гідності людини при отриманні психіатричної допомоги. Також буде реалізовано право на якість та доступність реабілітаційної та психологічної допомоги. Встановлено чіткий алгоритм дій суб'єктів надання відповідних послуг	Позитивно впливає на позиції України у міжнародних рейтингах щодо захисту прав людей з психічними розладами та виконує міжнародні зобов'язання

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Прийняття проекту наказу Міністерства охорони здоров'я України дасть змогу узгодити нормативно-правові акти Міністерства охорони здоров'я України з положеннями Закону України «Про судову експертизу», Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» та Закону України «Про психіатричну допомогу».

Заходи, які мають здійснити органи влади для впровадження цього регуляторного акта – здійснити такі організаційні заходи, як забезпечення інформування громадськості про вимоги регуляторного акта шляхом оприлюднення його в засобах масової інформації, мережі Інтернет.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Обов'язкові витрати на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування не передбачено.

Здійснено розрахунок витрат на виконання вимог регуляторного акта для суб'єктів середнього підприємництва.

Питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на які проблема справляє вплив – 0 %.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Запропонований термін дії акта – безстроково.

Обґрунтування запропонованого терміну дії акта:

Строк дії регуляторного акта – постійний, з метою встановлення прогнозованості нормативно-правового регулювання та сталості закріплення норм у сфері охорони психічного здоров'я.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1. Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією акта – надходження не передбачаються.
2. Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюється дія акта – 216.
3. Рівень поінформованості суб'єктів із основними положеннями проєкту регуляторного акта – високий, оскільки проєкт наказу «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України» розміщений на офіційному вебсайті Міністерства охорони здоров'я України (<http://www.moz.gov.ua>).

Після прийняття регуляторного акта він буде опублікований у засобах масової інформації та розміщений на Урядовому порталі.

4. Розмір коштів, які витрачаються суб'єктами господарювання – для одного – 12,56 грн, для всіх – 2712,96 грн.
5. Загальний розмір часу, який витрачається суб'єктами господарювання для ознайомлення з вимогами регулювання (30 хвилин).

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься Міністерством охорони здоров'я України відповідно до Методики відстеження результативності регуляторного акта затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 року № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта».

Базове відстеження цього регуляторного акта буде здійснюватися через один рік після набрання чинності даним регуляторним актом.

Повторне відстеження буде проводитись через два роки з дня набрання зазначеного акта шляхом аналізу статистичних даних порівняно з базовим відстеженням.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися один раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Базове, повторне та періодичне відстеження здійснюватиметься на основі показників і даних, визначених під час проведення аналізу впливу регуляторного акта.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичні.

Цільові групи, які будуть залучатись для проведення відстеження (суб'єкти господарювання).

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

«___» _____ 2021 року